

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA-4101-21-10/2011/P/11/134

Katowice, 20 stycznia 2012 r.

Pan
Antoni Szlagor
Burmistrz
Miasta Żywiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta Żywiec² w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych w latach 2009-2011 (do 30 czerwca).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację zadań w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyzszą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. NIK ocenia negatywnie tworzenie przez Gminę warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem porządku i czystości na jej terenie.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, wymagany art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³, obowiązywał dopiero od 21 kwietnia 2009 r. Blisko 3-letnie opóźnienie w wejściu jego w życie - w stosunku do terminu ustalonego w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁴ - spowodowało zaskarżenie uchwały Rady Miejskiej z 23 lutego 2006 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Zwanego dalej „Urzędem”.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm., zwanej dalej „ustawą o utrzymaniu czystości”.

⁴ Dz. U. Nr 175 poz. 1458 ze zm., zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o odpadach”

na terenie Miasta Żywiec (jako niezgodnej z art. 4 ww. ustawy oraz art. 7 Konstytucji RP) 8 maja 2006 r. przez Wojewodę Śląskiego i unieważnieniem tej uchwały 8 listopada 2006 r.⁵ przez Wojewódzki Sąd Administracyjny. Nowy Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Żywiec⁶ Rada Miejska uchwaliła dopiero 29 stycznia 2009 r. Wydłużenie do przeszło 2 lat prac nad projektem nowego Regulaminu tłumaczono m.in. koniecznością dostosowania go do zmienionej sytuacji prawnej.

NIK tak znaczące wydłużenie prac nad opracowaniem projektu ww. dokumentu ocenia jako nieuzasadnione i nadmierne.

Pan Burmistrz wyjaśniał, że w związku z brakiem uchwalonego Regulaminu do 21 kwietnia 2009 r. obowiązywały uchwalone przez Radę Miejską 28 października 2004 r. (uchwała Nr XL/356/2004) „Zasady utrzymania czystości, porządku i gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Żywca”.

NIK nie podziela tego stanowiska, ponieważ regulacje ujęte w tej uchwale, wydanej na podstawie przepisów znowelizowanych 13 października 2005 r., zgodnie z obowiązującymi zasadami techniki prawodawczej⁷ i w związku z art. 10 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o odpadach, utraciły moc z dniem 13 stycznia 2006 r. Ponadto, „Zasady” te nie zawierały wszystkich regulacji wymaganych przepisami ustawy o utrzymaniu czystości, a m.in. nie określały poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowiskach odpadów.

Stwierdzono jednak, że obowiązujący od 21 kwietnia 2009 r. Regulamin, poza wymaganymi przepisami, zawierał regulacje przekraczające zakres upoważnienia wynikający z art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości. Dotyczyło to m.in. usuwania sopli lodowych i nawisów śniegu z dachów i gzymsów budynków (§ 6 ust. 2), przepisów karnych (§ 23 ust. 2–7), uprawnień gminy do określenia górnych stawek opłat za odbiór odpadów (§ 22 ust. 1), a także nakazu wywozu odpadów komunalnych na określone składowisko (§4 ust. 1 i § 14 ust. 2)⁸. Niektóre z tych regulacji ujęto, pomimo że były one zaskarżone przez Wojewodę Śląskiego już w 2006 r. NIK nie podziela stanowiska Zastępcy Burmistrza Miasta, że brak tych regulacji w Regulaminie prowadziłby do jego niekompletności.

Uchwalenie w styczniu 2009 r. Regulaminu, a także 25 lutego 2010 r. jego zmian, nastąpiło po uzyskaniu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żywcu⁹. Regulamin był zgodny z postanowieniami Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Żywiec¹⁰.

Zadania dotyczące utrzymania czystości i porządku prawidłowo ujęto w regulaminach organizacyjnych Urzędu¹¹ oraz w zakresach obowiązków pracowników Wydziału Inżynierii Miejskiej, Ochrony Środowiska

⁵ Wyrokiem z 8.11.2006 r., sygn. akt. II SA/GI 384/06.

⁶ Zwanego dalej „Regulaminem”

⁷ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U Nr 100, poz. 908).

⁸ Np. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2009 r. (II SA/Wr 545/08) i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 21 października 2008 r. (II SA/OI 417/08).

⁹ Zwanego dalej „PPIS”.

¹⁰ Uchwała nr XXXVII/286/2008 Rady Miejskiej w Żywcu z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie „Planu gospodarki odpadami dla miasta Żywiec - aktualizacja do roku 2018”.

¹¹ Zarządzenia Burmistrza Miasta Żywiec: Nr 11/2007 z 15 marca 2007 r. i Nr 16/2009 z 27 marca 2009 r.

i Rozwoju Urbanistycznego oraz Biura ds. Gospodarki Komunalnej¹². Pracownikom zapewniono udział w specjalistycznych szkoleniach.

NIK zwraca uwagę, że w latach 2009-2011 (6 m-cy) nie przeprowadzono kontroli wewnętrznej lub audytu realizacji przez komórki i pracowników Urzędu zadań dotyczących utrzymania czystości i porządku. NIK nie podziela stanowiska Pana Burmistrza, że istniejący system kontroli zarządczej, w tym cotygodniowe narady z naczelnikami wydziałów Urzędu, zapewniały sprawne wykonywanie zadań przez pracowników i brak potrzeby prowadzenia kontroli instytucjonalnej, biorąc pod uwagę m.in. stwierdzone nieprawidłowości.

2. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację wybranych obowiązków z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Prowadzono, wymagana art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości, ewidencję umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych, której zapisy zweryfikowano w latach 2009–2010 w oparciu o prowadzoną przez Urząd ewidencję meldunkową. NIK zwraca uwagę, że prowadzona ewidencja w postaci pliku programu Microsoft Excel (niearchiwizowanego okresowo), zawierającego dane tylko na określony dzień, uniemożliwiało - jak wyjaśniał Naczelnik Wydziału - śledzenie historii rozwiązanych lub wygasłych umów przez właścicieli poszczególnych nieruchomości. Analiza zapisów tej ewidencji¹³ wykazała, że prowadzono ją nierzetelnie, gdyż m.in. w 18 przypadkach nie zawierała informacji dotyczących rozwiązania umów przez właścicieli nieruchomości, co tłumaczono niedopatrzeniem.

Według danych Urzędu, ilość właścicieli nieruchomości niemających podpisanych umów na odbiór odpadów komunalnych w latach objętych kontrolą zmalała z 1 873 do 293, a udział tej grupy właścicieli w ogólnej liczbie właścicieli nieruchomości na terenie gminy, zobowiązanych do posiadania umów zmalał z 36,0% do 5,5%. Z danych Urzędu wynika, że zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych objętych było na terenie gminy od 35,2 % (2009 r.) do 49,5% (2011 r.) mieszkańców, ponieważ część właścicieli nieruchomości nie posiadała umów, a niektórzy właściciele nie wykazywali rzetelnej liczby mieszkańców.

Naczelnik Wydziału wyjaśniał, że w związku z dokonaną w latach 2009-2010 weryfikacją ewidencji umów, Burmistrz, na podstawie art. 6 ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości, w grudniu 2010 r. wydał 78 decyzji o zorganizowaniu zastępczego odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości niemających umów na odbieranie odpadów. Żadna z tych decyzji nie była przez Urząd zrealizowana, gdyż właściciele nieruchomości, których decyzje te dotyczyły, zawarli nowe umowy na odbiór odpadów komunalnych. W 2011 r. dalszych działań w tym zakresie nie podejmowano, tłumacząc to oczekiwaniem na zmianę przepisów ustawy o utrzymaniu czystości.

Urząd udostępnił na stronie internetowej informację o 25 podmiotach zbierających na terenie gminy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, która była nierzetelna. Nie obejmowała ona 11 podmiotów wpisanych do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

¹² Zwanych dalej odpowiednio „Wydziałem” i „Biurem”.

¹³ Dokonano analizy ewidencji umów zawieranych przez właścicieli nieruchomości z uprawnionymi przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych według stanu na 23 września 2011 r.

(GIOŚ), na podstawie art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym¹⁴, udostępnionego jako „Rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego” na stronie internetowej GIOŚ. Równocześnie w informacji Urzędu ujęto trzy podmioty zbierające zużyty sprzęt, których nie wykazywał rejestr GIOŚ, co świadczyć może o nieposiadaniu przez nie uprawnień do prowadzenia takiej zbiórki. Rozbieżności te wyjaśniano wykazaniem na stronie internetowej Urzędu tylko podmiotów, które złożyły Burmistrzowi informacje na podstawie art. 39 ww. ustawy o prowadzeniu działalności w zakresie zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

NIK zwraca również uwagę, że na stronie internetowej Urzędu (w Biuletynie Informacji Publicznej) nie zamieszczono obowiązującego PGO do roku 2015, a tylko aktualizację PGO obejmującą lata 2008-2018, nie zachowując wymogów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. c w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.¹⁵

Prowadzono ewidencję udzielonych i cofniętych zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, według której na koniec czerwca 2011 r. ważne zezwolenia Burmistrza na odbiór odpadów komunalnych posiadało pięciu przedsiębiorców.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie korzystał, z określonego w art. 8 b ust. 1 i ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości, uprawnienia do kontroli zgodności działalności gospodarczej przedsiębiorców z warunkami udzielonego im zezwolenia, mimo istniejących przesłanek do ich podjęcia, z uwagi na nieprawidłową realizację przez przedsiębiorców obowiązku, ustalonego w art. 9 a ust. 1 ww. ustawy, dotyczącego przekazywania po upływie każdego miesiąca wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarli umowy na odbieranie odpadów komunalnych lub z którymi umowy takie rozwiążali, lub których umowy wygasły. Ustalono, że żaden z czterech przedsiębiorców posiadających zezwolenie w 2009 r. oraz odpowiednio czterech i trzech spośród pięciu przedsiębiorców posiadających zezwolenia w 2010 r. i w I półroczu 2011 r. nie dopełniło tego obowiązku za część miesięcy, a ponadto 28,6% z przedłożonych wykazów przekazano Burmistrzowi z opóźnieniem od 2-331 dni w stosunku do wymaganego terminu. Przekazywane wykazy obejmowały niejednokrotnie dane za okresy kwartalne, półroczne, a nawet roczne. Dyscyplinujące działania Urzędu wobec przedsiębiorców ograniczały się do monitów telefonicznych.

Ponadto stwierdzono, że dwóch z czterech przedsiębiorców prowadzących w 2009 r. działalność nie złożyło, wymaganej art. 9a ust. 2 ww. ustawy, informacji rocznej o masie odebranych odpadów na terenie gminy, co Zastępca Burmistrza wyjaśniała zaginięciem przesyłek listowych.

Burmistrz przedłożył Radzie Miejskiej w Żywcu i Zarządowi Powiatu Żywieckiego sprawozdania z realizacji PGO za lata 2008-2009 w marcu 2011 r., tj. z blisko rocznym opóźnieniem¹⁶ w stosunku do terminu określonego w art. 14 ust. 13 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach¹⁷. Jak wyjaśnił Pan Burmistrz, kolejne sprawozdanie obejmujące rok 2010 (a także rok 2011) zostanie złożone do 31 marca 2012 r. Ponadto,

¹⁴ Dz. U. Nr 180, poz. 1495 ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

¹⁶ Sprawozdanie przyjęto uchwałą Rady Miejskiej w Żywcu Nr VIII/49/2011 z dnia 24 marca 2011r.

¹⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm., zwanej dalej „ustawą o odpadach”.

wykazywane w tym sprawozdaniu dane w zakresie ilości odpadów zebranych selektywnie oraz ilości właścicieli posiadających umowy na odbiór odpadów komunalnych były rozbieżne¹⁸ z informacjami wykazywanymi przez Urząd. Wyjaśniano to ujęciem w sprawozdaniu z realizacji PGO, przez firmę ją opracowującą, informacji uzyskanych bezpośrednio od przedsiębiorców.

Według danych Urzędu, na terenie gminy odbierano 10 745,15 Mg w 2009 r. i 10 637,86 Mg w 2010 r. odpadów komunalnych, więcej o około 25% od określonej w PGO ilości odpadów wytwarzanych. NIK ocenia pozytywnie wysoki udział w tych latach - odpowiednio 23,3% i 21,5% - frakcji odpadów komunalnych gromadzonych i odbieranych selektywnie w ogólnej ilości odbieranych odpadów komunalnych.

NIK ocenia pozytywnie działania podejmowane w celu likwidacji dzikich wysypisk odpadów, w tym zamiar wykorzystania przez Straż Miejską kamer w celu identyfikowania ich sprawców. W latach 2009-2011 (6 m-cy) zarejestrowano i zlikwidowano 50 dzikich wysypisk, wydając na ten cel 16,0 tys. zł. Przeprowadzone oględziny pięciu miejsc częstego nielegalnego składowania odpadów wykazały zaleganie niewielkich ilości odpadów w 3 miejscach, które uporządkowano w 2011 r.

3. NIK ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych uchybień, realizację zadań w zakresie zapobiegania zanieczyszczaniu miejsc publicznych oraz zbierania z tych miejsc odpadów.

Oględziny losowo wybranych sześciu miejsc publicznych (czterech dróg gminnych z przyległymi parkingami lub miejscami postojowymi oraz parku i zieleńca) wykazały właściwy stan czystości. NIK zwraca uwagę na brak koszy na odpady na ulicy Komanieckiego (o długości 190) oraz ustawienie tylko jednego kosza na ulicy Sienkiewicza (o długości 400 m, na której były również parkingi). W pozostałych miejscach poddanych oględzinom kosze na odpady rozmieszczano co 10-50 metrów, przy czym zgodnie z § 11 ust. 5 pkt 15 Regulaminu na każde 50 m² powierzchni miejsc publicznych przypadać miało urządzenie o minimalnej pojemności 50 l, przy uwzględnieniu intensywności ruchu użytkowników.

Przestrzeganie przez lokalną społeczność obowiązujących przepisów kontrolowali funkcjonariusze Straży Miejskiej, którzy w okresie objętym kontrolą, w związku ze stwierdzeniem zanieczyszczania miejsc publicznych udzieliли 1 052 pouczeń i nałożyli 173 mandaty na kwotę 12,4 tys. zł.

Naczelnik Wydziału wyjaśniał, że nie prowadzi się dokumentacji określającej wymagany stan wyposażenia miejsc publicznych w urządzenia do zbierania odpadów, a potrzeby te określają na bieżąco pracownicy Wydziału w czasie wizji lokalnych, biorąc pod uwagę stan zaśmiecenia terenu, stopień wypełnienia koszy i natężenie ruchu pieszego.

W ocenie NIK, m.in. zgłaszane w okresie objętym kontrolą przez Radę Miejską wnioski, dot. poprawy stanu czystości i porządku na terenie miasta, świadczyć mogą o niepełnym rozpoznaniu występujących w tym zakresie potrzeb przez odpowiedzialnych pracowników.

W celu poprawy stanu wyposażenia, w kwietniu 2010 r. zakupiono 45 szt. urządzeń do zbierania odpadów za łączną kwotę 58,4 tys. zł. Dzięki temu, według Urzędu, liczba urządzeń do gromadzenia odpadów

¹⁸ Stan ustalony: 2 508,6 Mg oraz 3 332 właścicieli; stan z realizacji PGO: 2 510 Mg oraz 3 425 właścicieli.

z 444 szt. w 2009 r. wzrosła do 457 sztuk na koniec czerwca 2011 r. NIK ocenia pozytywnie zakup i lokalizację koszy na odpady, zaplanowanych i zrealizowanych w ramach trzech poddanych analizie zadań inwestycyjnych, dotyczących rewitalizacji Parku Habsburgów (160 koszy), remontu i przebudowy Amfiteatru pod Grojcem (14 koszy) i budowy obiektu sportowego w Zabłociu (3 kosze).

Prowadzono działania edukacyjne lokalnej społeczności w celu zapewnienia porządku i czystości w miejscach publicznych oraz przeciwdziałania zanieczyszczeniu tych miejsc, poprzez organizację stosownych akcji oraz współuczestnictwo w projektach, dotyczących postępowania z odpadami, organizowanych przez okoliczne fundacje i stowarzyszenia ekologiczne.

Utrzymanie czystości i porządku w miejscach publicznych, obejmujące opróżnianie urządzeń do gromadzenia odpadów oraz odbiór i wywóz odpadów segregowanych z obszaru miasta, realizowała gminna spółka¹⁹, na podstawie umów zawartych w październiku 1995 r. na czas nieokreślony. Spółka świadczyła również inne usługi, m.in. utrzymania czystości na przystankach autobusowych, na podstawie odrębnych umów podpisywanych na różne okresy (od 1 m-ca do 3 lat), które z uwagi na wartość niższą od 14 tys. Euro zawierano bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁰. Odbioru realizowanych przez Spółkę usług dokonywano, sporządzając stosowne protokoły. NIK zwraca uwagę na brak w trzech umowach zawartych w 1995 r. ze Spółką zapisów dot. zabezpieczenia interesów gminy w postaci np. kar umownych.

Realizowano zadanie zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok bezdomnych zwierząt, które na podstawie zawartej w 2008 r. umowy powierzono uprawnionemu przedsiębiorcy. Urząd nie podejmował działań w zakresie dochodzenia od właścicieli nieruchomości, nie stanowiących własności gminy, roszczeń finansowych z tytułu usuwania zwłok padłych zwierząt. Na realizację tego zadania w okresie objętym kontrolą wydatkowano 19,0 tys. zł.

4. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, realizację zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych ze strony osób utrzymujących zwierzęta domowe.

Regulamin prawidłowo określał obowiązki właścicieli zwierząt domowych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych, nakładając m.in. obowiązek niezwłocznego usuwania przez ich właścicieli zanieczyszczeń pozostawionych przez zwierzęta w miejscach użyteczności publicznej do umieszczonych w tych miejscach lub w pobliżu właściwie oznaczonych pojemników (§ 17).

Prowadzono w powyższym zakresie działania edukacyjne lokalnej społeczności, głównie w drodze dystrybucji ulotek informacyjnych. NIK zwraca jednak uwagę, że ww. działaniom, w okresie objętym kontrolą, nie towarzyszyły działania organizacyjne i inwestycyjne w celu stworzenia odpowiedniej infrastruktury (np. w drodze zwiększenia liczby rozmieszczanych koszy na odchody zwierząt, organizacji wybiegów dla zwierząt

¹⁹ Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Żywcu, zwane dalej „Spółką”.

²⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

domowych, lokalizacji dystrybutorów jednorazowych pojemników na odchody), ułatwiającej przestrzeganie właścicielom zwierząt domowych obowiązków ustalonych w Regulaminie.

Urząd przed 2008 r. zakupił 50 koszy na odchody zwierząt (oprócz odkurzacza do zbierania psich odchodów) i rozmieścił je na terenie miasta, przy czym do listopada 2011 r. ok. 60% z nich uległo zniszczeniu, gdyż - jak wyjaśnił Kierownik Biura - mieszkańcy wrzucali do nich inne odpady. Również przed 2008 r. zakupiono 10 tys. woreczków do zbierania odchodów zwierząt, przy czym zastosowane zasady ich dystrybucji (wręczanie właścicielom psów przy płaceniu podatku za posiadane zwierzę) - w ocenie NIK - powodowały ograniczenie w dostępie do nich zainteresowanych, o czym świadczy fakt, że woreczków tych do września 2011 r. w całości nie rozdysponowano. Mając na uwadze, że odchody zwierząt winny być składowane w odpowiednich pojemnikach. NIK zwraca jednak uwagę, że spośród 6 miejsc publicznych poddanych oględzinom pojemniki na odchody zwierząt znajdowały się tylko w jednym z nich (w parku), co jest niezgodne z postanowieniami Regulaminu.

W okresie objętym kontrolą PPIS przeprowadził kontrole stanu sanitarnego 15 placów zabaw w miejscach ogólnodostępnych oraz przy przedszkolach, nie wydając zaleceń. Również przeprowadzone oględziny wybranych losowo 4 placów zabaw (w tym jednego posiadającego piaskownicę) nie wykazały nieprawidłowości w zakresie utrzymania na ich terenie oraz w ich otoczeniu czystości i porządku (z wyjątkiem nieznacznego zanieczyszczenia piaskownicy odpadami). Wszystkie obiekty były ogrodzone oraz umieszczono przy nich tablice informujące o zakazie wprowadzania na ich teren zwierząt domowych.

5. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykonywanie obowiązków dotyczących budowy, utrzymania i eksploatacji szaletów publicznych oraz przeprowadzania deratyzacji.

Na terenie Żywca, liczącego 32 tys. mieszkańców, będącego lokalnym centrum administracyjnym i turystycznym, w okresie objętym kontrolą istniały dwa szalety, z których jednak tylko jeden, zlokalizowany na terenie Parku Habsburgów (11 kabin sanitarnych), oddany do użytku w październiku 2009 r., był czynny codziennie w godzinach od 8.00 do 18.00. Drugi szalet w Amfiteatrze pod Groniem (wyremontowany i rozbudowany do 19 kabin), oddany do użytku w czerwcu 2010 r.²¹, był czynny jedynie okazjonalnie, na czas imprez kulturalno-sportowych. Na budowę i rozbudowę ww. szaletów, zrealizowaną w ramach współfinansowanych ze środków unijnych projektów: rewitalizacji Parku Habsburgów oraz remontu i przebudowy Amfiteatru pod Grojcem, wydatkowano odpowiednio 608,1 tys. zł i 666,3 tys. zł. Wspomniane szalety dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W okresie objętym kontrolą Miasto nie dzierżawiło szaletów przenośnych.

NIK, uwzględniając określone w art. 3 ust. 2 pkt 2 d ustawy o utrzymaniu czystości obowiązki gminy dotyczące zapewnienia budowy, utrzymania i eksploatacji szaletów publicznych, ocenia pozytywnie uwzględnienie w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym dla Miasta Żywca na lata 2009-2012, w ramach zadania pt.

²¹ Użyczony Miejskiemu Centrum Kultury w Żywcu do realizacji zadań statutowych.

„Rozbudowa i remont sceny głównej i widowni wraz z zapleczem technicznym Amfiteatru pod Grojcem – etap–II”, budowy zespołu toalet ogólnodostępnych w przyziemi trybun amfiteatru.

Pomimo określenia w Regulaminie obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji wraz z terminami jej przeprowadzania (raz na rok, w terminie od 1-15 kwietnia), Burmistrz nie wywiązał się w okresie objętym kontrolą z ustalonego w § 21 pkt 5 Regulaminu obowiązku obwieszczenia terminu obowiązkowej deratyzacji. Skontrolowano cztery losowo wybrane obiekty, stanowiące własność gminy (obiektów: użyteczności publicznej, obsługi ludności i utrzymywania zwierząt gospodarskich), wykazując że obowiązkowej deratyzacji nie przeprowadzono w 2009 r. w trzech obiektach (spośród trzech badanych) oraz w latach 2010-2011 w trzech (spośród czterech badanych). NIK, uwzględniając ustalone Regulaminem obowiązki właścicieli nieruchomości w powyższym zakresie, nie podziela wyjaśnień Pana Burmistrza, że nie było potrzeby przeprowadzenia obowiązkowej deratyzacji, z uwagi m.in. na dobry stan techniczny tych obiektów, sposób ich użytkowania i niezaobserwowanie występowania gryzoni.

NIK ocenia negatywnie przedłożenie w toku kontroli dokumentów zatytułowanych: „Obwieszczenie Burmistrza Miasta Żywca w sprawie przeprowadzenia obowiązkowej deratyzacji w granicach administracyjnych Miasta Żywca” z datami, odpowiednio: 26 marca 2009 r., 26 marca 2010 r., 25 marca 2011 r., które faktycznie 19 października 2011 r. sporządził pracownik Wydziału i podpisał Zastępca Burmistrza. Ustalono, że ww. dokumenty sporządził odpowiedzialny pracownik Wydziału w celu uzupełnienia brakującej dokumentacji.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o :

- 1. Podjęcie działań w zakresie zapewnienia zgodności postanowień Regulaminu z przepisami art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości.**
- 2. Zapewnienie rzetelnego prowadzenia ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych.**
- 3. Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu aktualnego wykazu przedsiębiorców i podmiotów zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.**
- 4. Wyposażanie miejsc publicznych w urządzenia do zbierania odpadów, zgodnie z postanowieniami Regulaminu.**
- 5. Podjęcie działań w celu wprowadzania do umów zawartych z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych Sp. z o.o. zapisów dot. zabezpieczenia interesów gminy.**
- 6. Podjęcie działań w zakresie dochodzenia od właścicieli (zarządców) nieruchomości, niestanowiących własności Gminy, roszczeń finansowych z tytułu usuwania zwłok padłych zwierząt.**
- 7. Podjęcie działań w celu umożliwienia lokalnej społeczności i osobom przyjezdnym szerszego dostępu do toalet publicznych.**
- 8. Zapewnienie obwieszczania i przeprowadzania deratyzacji zgodnie z zapisami Regulaminu.**

9. Podejmowanie kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji przez komórki i pracowników zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 20 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.